

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО»**

**ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНОГО
ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ (ВИПУСКОВА)**

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ»**

освітньо-професійний ступінь	<u>фаховий молодший бакалавр</u>
галузь знань	<u>23 Соціальна робота</u>
спеціальність	<u>231 Соціальна робота</u>

2022 – 2023 навчальний рік

Розробник: Сахарова Олена Миколаївна, викладач вищої категорії, к.п.н.

_____

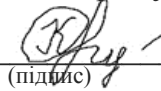
(підпис)

Сахарова О.М.
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки.

Протокол № 8 від «30» серпня 2022 року

Голова циклової комісії _____

(підпис)

Мікрюкова К.О.
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів: 1,5	Галузь знань: 23 Соціальна робота	Нормативна	
Загальна кількість годин - 45	Спеціальність: 231 Соціальна робота	Рік підготовки:	
		3	
		Семестр	
		6	
		Лекції	
		12 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 год. самостійної роботи студента – 2 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст	Семінарські	
		18 год.	
		Самостійна робота	
		15 год.	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська.

Електронна адреса дистанційного курсу на платформі Moodle –
<http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=5215>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 45 год.: 12 год. – лекційні заняття, 18 годин – практичні заняття, 15 год. – самостійна робота (67%~33%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи медичних знань» є: підготувати фахівців, які володітимуть теоретичними основами і сучасними принципами охорони здоров'я; методами вивчення та оцінки стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають; надати студентам уявлення про методи збереження здоров'я, формування здорового способу життя; розпізнавання та запобігання захворювань; надати студентам знання з освоєння прийомів першої домедичної (долікарської) допомоги потерпілим від нещасних випадків і хворим із гострими захворюваннями, формування навичок виконання різних процедур при допомозі хворим, а також знайомство з основними соціально-медичними проблемами здоров'я населення.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи медичних знань» є:

- формування у студентів необхідної теоретичної бази в області основ медичних знань та здорового способу життя;
- ознайомлення з понятійним апаратом і термінологією в області основ медичних знань і здорового способу життя;
- надання уявлень про сучасний стан розвитку основ медичних знань закономірності змін у стані здоров'я хворих, факторах соціально-економічного, біологічного, антропогенного, медичного характеру, що впливають на нього;
- вивчення ознак найбільш поширених захворювань, невідкладних станів, травм (в тому числі укусів тварин, комах), інфекційних хвороб, епідемічних та інфекційних процесів дорослої людини і дитини;
- вивчення теоретичних основ першої допомоги при різноманітних невідкладних станах, гострих захворюваннях;
- вивчення правил використання різних лікарських речовин;
- засвоєння методів догляду за хворими;
- засвоєння принципів профілактичних заходів та методологічних особливостей застосування отриманих знань на практиці;
- оволодіння знаннями, навичками і уміннями щодо збереження і зміцнення здоров'я;
- надання змоги майбутнім фахівцям набути практичних навичок, які необхідні для організації процесу надання першої домедичної допомоги: оцінення стану хворого (вимірювання температури тіла, артеріального тиску, пульсу, дихання); постановки попереднього діагнозу травми або захворювання та надання невідкладної допомоги (підготовка та виконання ін'єкцій підшкірно або внутрішньо-м'язово, зупинка кровотечі, транспортна іммобілізація, основи десмургії, прийоми серцево-легеневої реанімації тощо), обирати ефективні форми проведення профілактичних заходів та занять, що поліпшують стан хворих;
- формування цілісного уявлення про значущість здоров'я в ієрархії людських цінностей і потреб;
- виховання у студентів культури здорового способу життя.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

II. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

Очікувані результати навчання:

РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни:

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Основи медичних знань» є важливою складовою у підготовці бакалавра, що вимагає системного сприйняття матеріалу та базових знань із різних курсів («Біологія і екологія», «Хімія», «Вікова психологія» тощо згідно до спеціальності). При вивченні цієї дисципліни студенти отримують знання, які потім знадобляться у подальшій професійній діяльності з метою профілактики захворювань, рекреації та оптимізації здоров'я особистості, орієнтації її на здоровий спосіб життя.

4. Структура навчальної дисципліни
Навчальна дисципліна складається з 1,5 кредитів.

№ з.п.	Назви тем, теми заняття	Кількість годин				
		денна форма				
		усього	у тому числі			
л	пр		лаб	срс		
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Долікарська медична допомога в загрозових для життя станах при нещасних випадках та загрозових для життя людини станах						
1	Тема 1. Долікарська допомога при нещасних випадках	6	2	2		2
2	Тема 2. Кровотечі, методи зупинки кровотеч	9	2	4		3
3	Тема 3. Закриті ушкодження, синдром тривалого здавлення, переломи	9	2	4		3
4	Тема 4. Рани, види ран, симптоми. Перша допомога при пораненні	6	2	2		2
Всього з 1 кредит:		30	8	12		10
Кредит 2. Догляд за хворими. Інфекція та інфекційні захворювання						
5	Тема 5. Основні принципи догляду за хворими	6	2	2		2
6	Тема 6. Інфекція та інфекційні захворювання	9	2	4		3
Всього за 2 кредит:		15	4	6		5

5. Теми лекційних занять

Кредит 1. Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при нещасних випадках та загрозливих для життя людини станах

Тема 1. Долікарська допомога при нещасних випадках

Тема 2. Кровотечі, методи зупинки кровотеч

Тема 3. Закриті ушкодження, синдром тривалого здавлення, переломи

Тема 4. Рани, види ран, симптоми. Перша допомога при пораненні

Кредит 2. Догляд за хворими. Інфекція та інфекційні захворювання

Тема 5. Основні принципи догляду за хворими

Тема 6. Інфекція та інфекційні захворювання

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при нещасних випадках та загрозливих для життя людини станах		
1	Лекція 1. Долікарська допомога при нещасних випадках	2
2	Лекція 2. Кровотечі, методи зупинки кровотеч	2
3	Лекція 3. Закриті ушкодження, синдром тривалого здавлення, переломи	2
4	Лекція 4. Рани, види ран, симптоми. Перша допомога при пораненні	2
Кредит 2. Догляд за хворими. Інфекція та інфекційні захворювання		
5	Лекція 5. Основні принципи догляду за хворими	2
6	Лекція 6. Інфекція та інфекційні захворювання	2

6. Теми семінарських/практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при нещасних випадках та загрозливих для життя людини станах		
1	Практичне заняття 1. Перша медична допомога при нещасних випадках (опіки, відмороження, електротравми)	2
2	Практичне заняття 2. Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток	2
3	Практичне заняття 3. Оволодіння практичними навичками зупинки кровотечі та технікою накладання пов'язок	2
4	Практичне заняття 4. ДМД при ранах, вивихах та переломах	2
5	Практичне заняття 5. Види закритих ушкоджень	2
6	Практичне заняття 6. Техніка накладання найбільш поширених пов'язок	2
Кредит 2. Догляд за хворими. Інфекція та інфекційні захворювання		
7	Практичне заняття 7. Принципи лікування, догляд, надання невідкладної допомоги	2
8	Практичне заняття 8. Інфекційні хвороби та імунітет	2
9	Практичне заняття 9. Інфекційні хвороби шлунково-кишкового тракту та роль санітарної культури людини	2

7. Теми лабораторних робіт
Не передбачено робочим навчальним планом
8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при нещасних випадках та загрозливих для життя людини станах		
1	Лекція 1. Долікарська допомога при нещасних випадках Самостійна робота: 1. Підготувати доповіді/реферати/презентації на теми: ➤ Перша медична допомога при нещасних випадках (опіки, відмороження, електротравми)	2
2	Лекція 2. Кровотечі, методи зупинки кровотеч Самостійна робота: 1. Підготувати доповіді/реферати/презентації на теми: ➤ Техніка зупинки кровотеч ➤ Методи зупинення кровотеч 2. Підготувати доповіді/реферати/презентації на теми: ➤ Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при позиційному стисканні м'яких тканин;	3
3	Лекція 3. Закриті ушкодження, синдром тривалого здавлення, переломи Самостійна робота: 1. Підготувати доповіді/реферати/презентації на теми: ➤ Перша долікарська допомога при закритих і відкритих ушкодження стінки і органів черевної порожнини; 2. Підготувати доповіді/реферати/презентації на теми: ➤ Надання допомоги при закритих ушкодженнях, синдром тривалого здавлення та переломи	3
4	Лекція 4. Рани, види ран, симптоми. Перша допомога при пораненні Самостійна робота: 1. Підготувати доповіді/реферати/презентації на теми: ➤ Долікарська допомога при травмах та кровотечах	2
Кредит 2. Догляд за хворими. Інфекція та інфекційні захворювання		
5	Лекція 5. Основні принципи догляду за хворими Самостійна робота: 1. Підготувати доповіді/реферати/презентації на теми: ➤ Лікувальні заходи, що застосовуються при догляді за хворим	2
6	Лекція 6. Інфекція та інфекційні захворювання Самостійна робота: 1. Підготувати доповіді/реферати/презентації на теми: ➤ Види дезінфекції: профілактична, поточна, заключна	3

	<p>2. Підготувати доповіді/реферати/презентації на теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Характеристика інфекцій дихальних шляхів і кров'яних (трансмисивних) інфекцій, правила їх профілактики. ➤ Хвороби, що передаються статевим шляхом. СНІД ➤ Ознаки грибкових захворювань шкіри, гельмінтозів та їх профілактика	
--	--	--

9. Форми поточного та підсумкового контролю.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється *відмінно*, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Студенту виставляється *дуже добре*. Теоретичні запитання розкрито повністю на основі програмного і додаткового матеріалу. При виконанні практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Студенту виставляється *добре*. Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Студенту виставляється *достатньо*. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Студенту виставляється *задовільно*. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Студенту виставляється *незадовільно*. Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.

На вивчення кожного з 5 кредитів відведено 1 кредит ECTS

Рейтинг студента з дисципліни визначається за 100-бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з підсумкової атестації (заліку) – 30 балів.

Кожний кредит теж оцінюється за 100-бальною шкалою.

Рейтинг здобувача фахової передвищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ (не більше 70 балів) визначається за формулою:

$$R_{НР} = 0,7 \cdot \frac{(R_{ЗМ}^{(1)} \cdot 1 + R_{ЗМ}^{(2)} \cdot 1)}{K_{Дис}}$$

де $R_{ЗМ}^{(1)}$, $R_{ЗМ}^{(2)}$ – рейтингові оцінки із 1, 2 кредити за 100-бальною шкалою;

$K_{Дис}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Рейтинг здобувача фахової передвищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

Розподіл балів за кредитами

Поточний контроль		Рейтинг навчальної роботи	Підсумкова атестація	Загальна кількість балів
Кредит 1	Кредит 2			
0-100 балів				
ПЗ 1 – 10	ПЗ 7 – 10	0-70	0-30	0-100
ПЗ 2 – 10	ПЗ 8 – 10			
ПЗ 3 – 10	ПЗ 9 – 10			
ПЗ 4 – 10				
ПЗ 5 – 10				
ПЗ 6 – 10				
Тест 1–40	Тест 2–70			

Допуском до підсумкової атестації є наявність не менше 60 балів із кожного кредиту та загалом із навчальної роботи не менше 51 балу.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Основними методами навчання при вивченні курсу «Основи медичних знань» є інформаційно-рецептивний, спонукально-репродуктивний, стимулюючо-пошуковий, спонукально-пошуковий та метод проблемного викладу навчального матеріалу, які практично реалізуються в усному викладі матеріалу, евристичній бесіді, у роботі з підручниками, посібниками та іншими першоджерелами, виконанні практичних вправ та завдань тощо. Важливими елементами у навчанні є й інтерактивні методи навчання, такі як дискусія, рольова гра, моделювання. Активна увага приділяється методу роботи з електронними носіями знань, Інтернетом.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Антонов А. Г., Колесніков А. М., Комісарова Н. О. Основи медичної допомоги: посібник. Київ: КНТ, 2018. 338 с.
2. Вайда Т. С. Долікарська допомога: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 874 с.
3. Григус І. М., Романішин М. Я. Перша медична допомога: посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2017. 176 с.
4. Крилюк В.О. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник. Київ. 2016. 400 с.
5. Федонюк Я.І. та ін. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 728 с.
6. Халмурадов Б.Д., Волянський П.Б. Медицина надзвичайних ситуацій : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 206 с.

Додаткова:

1. Алгоритми надання невідкладної допомоги при критичних станах. За ред. І. І. Тітова. Вінниця: Нова Книга, 2012. 344 с.
2. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти): навчальний посібник. Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстренної медичної допомоги». Донецьк: Ландон-XXI, 2014. 320 с.
3. Екстрена медична допомога (до госпітальні протоколи): посібник. За редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Роціна. Київ. Юстон. 2016. 212 с.
4. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : підруч. для мед. вищ. навч. закл. IV рівн. акредит. затв. МОНУ. за ред. І.С. Зозулі. Київ : ВСВ «Медицина», 2017. 960 с.

Інформаційні ресурси:

1. Український медичний каталог. URL: <http://ukrmed.org.ua/>. (дата звернення: 28.08.2022).
2. Український медичний портал "Швидка допомога". URL: <http://www.dopomoha.kiev.ua/>. (дата звернення: 28.08.2022).
3. Червоний Хрест. URL: [http://www.redcross.org.ua.](http://www.redcross.org.ua) (дата звернення: 28.08.2022).
4. «UauaInfo» – Медичний портал. URL: [http://uaua.info.](http://uaua.info) (дата звернення: 28.08.2022).
5. Портал «Lіkar для всіх». URL: [http://www.likar.info/.](http://www.likar.info/) (дата звернення: 28.08.2022).
6. WorldHealthOrganization (Всесвітня організація охорони здоров'я). URL: [http://www.who.int/ru/.](http://www.who.int/ru/) (дата звернення: 28.08.2022).